СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 254. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 1. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 254. Jersey City, N. J., Monday, November 1. 1926. THREE CENTS

ДЕНЬ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

ЦЕ ВЕЛИКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ СВЯТО. ЦЕ ПАМЯТЬ ПРО ТУ РАДІСНУ І ЩАСЛИВУ ХВИЛЮ, КОЛИ ВІДРОДИЛАСЯ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА.

ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ ВШАНОВАННЯ ТОЇ ПАМЯТИ, А КОЖДА УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА, ПАМЯТАЮЧИ НА ЦЕ, ЗБИРАЄ З НАГОДИ ЦЕГО СВЯТА ЖЕРТВИ НА ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ, НА ІНВАЛІДІВ І НА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ ТА ПЕРЕСИЛАЄ ЇХ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE, P. O. BOX 411, PHILADELPHIA, PA

КАНАДІЙСЬКІ УКРАЇНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНОПРАВНОСТИ ДЛЯ СВОЇХ БРАТІВ ПІД РУМУНІЄЮ

ТОРОНТО, Канада, 27. жовтня. — Коли румунська королева Марія висіла нині на Юніон Стейшен з поїзду, місцеві Українці предложили їй меморіял про відношеннє румунського уряду до Українців під румунським пануванням.

Меморіял писаний дуже ввічливо для королевої, але все таки твердо роскриває всі надужиття румунського уряду супроти українського населення під румунською владою та домагається для них рівноправности.

Меморіял предложила делегація української кольонії, на котрої чолі стояв Теодор Гуменюк.

Добрим вислідом цілої події було те, що місцеві газети подали вістку про меморіял та довші вімки з нього на першій стороні, а декотрі як найбільше цікаву новинку.

ТОРГОВЕЛЬНА РАДА НАПАДАЄ НА ДІТРОЙТСЬКІ ЦЕРКВИ.

ДІТРОЙТ, Мишиген, 29. жовтня. — Дітройтська Торговельна Рада виступила з приводу суперечки межи Федерацією Праці а церквами з публичною критикою дітройтських церков.

Рада каже, що дітройтські церкви допустилися грубих поступків нетакту, витягаючи справу на публичну увагу. Рада закидає далі церквам неправду, коли церкви хочуть звалювати на місцевих купців і промисловців вину за те, що до церков не допущено проповідувати робітничих юнійних проповідників. Рада протестує проти такої інсинуації, а зі свого боку закидає робітничим юніям, що се вони хотіли опанувати дітройськими проповідальницями та вживали ріжних „негарних натисків" на священиків, проповідників і церкви.

МОЛОДИЙ БАНКОВИЙ УРЯДНИК ОБРАБУВАВ БАНК НА МАЙЖЕ ПІВ МІЛІОНА.

МЕМФИС, Тенесі, 29. жовтня. — Кортні Глисон, молодий урядник Банку Торговлі й Трост Ко., зужив 463,987 долярів банкових гроший на фінансованнє широко закроеного проєкту виставлення автомобілевих стацій. Він уживав на се гроші банку, а коли банкові урядники викрили обман, він пропав без сліду.

ВИКОПУЮТЬ ДРУГЕ ТІЛО В СПРАВІ ВБИЙСТВА ПРОПОВІДНИКА И ЙОГО ЛЮБОВНИЦІ.

НЮ БРАНСВИК, Ню Джерзі, 29. жовтня. — На приказ державної прокураторії викопано нині тіло д-ра Гола, проповідника місцевої церкви, що понад чотири роки тому погиб з руки убийників разом зі своєю любовницею, панею Милз.

Прокураторія дістала в свої руки сплямлену кровавими пятнами бритву, яка мала фігурувати в убийстві, а яку один з нині вже померших помічників прокураторії державної затаїв перед урядом.

ГУБЕРНАТОР ПІНШО ІМЕНУЄ ЮНІЙНОГО ПРОВІДНИКА ДО УРЯДОВОЇ КОМІСІЇ.

ГАРИСБУРГ, ПА., 29. жовтня. — Губернатор сього стейту Піншо іменував до Комісії Публичної Служби Криста Голдена, президента 9. округа майнерської юнії.

Губернатор каже, що він іменував робітничого провідника членом комісії на те, щоби сей охороняв інтереси „простих людий".

УЧЕНІ ПЯТНУЮТЬ ПРОГИБІЦІЮ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 29. жовтня. — Нині отворено тут двоздневну конвенцію Американської Академії Політичних і Суспільних Наук, на котру зїхалося богато американських учених, політиків і суспільних діячів.

Коли перед конвенцією поставлено на порядок денний справу прогибіції, межи зібраними показалася велика ріжниця в поглядах на питаннє, чи прогибіція мала на американську суспільність корисний вплив, чи шкідливий.

Е. Р. Зелигмен, професор економії на Колумбійськім університеті в Ню Иорку, виступив з острою критикою прогибіції, називаючи її заворотом до деспотизму середних віків. Який деспотизм, так і сей веде лишень до надужиття й анархії.

Подібна ріжниця в поглядах виринула в справі дітачої праці.

ПРАВНИЧА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ ЗЛОЧИНУ.

ТРЕНТОН, Ню Джерзі, 29. жовтня. — На заклик стейтового губернатора зїхалася нині до сього міста конференція повітових суддів, прокураторів, начальників поліції й поліційних суддів, щоби нарадитися над питанням боротьби проти злочинів. Більшість учасників конференції заявлялася за заостреннєм карних законів як найкращим способом поборовання повени злочинів. Один прокуратор уже навіть викув клич для сеї кампанії: „Терооризуй злочин!"

ПОЛІСМЕН ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА ВБИЙСТВО.

НЮ ИОРК, 29. жовтня. — Лава присяжних суддів признала полісмена Антона Піскопо винуватим убийства пані Маргарети Соливен в другім степени, а судця засудив його на 20 літ вязниці.

Піскопо боронився самообороною, кажучи, що револьвер, який убив паню Соливен, вистрілив йому в руках, як він виддирав його з рук пані Соливен, яка хотіла його ним застрілити.

ЧОРНА РУКА В НІМЕЧЧИНІ

ЛЯНДСБЕРГ, Німеччина, 28. жовтня. — Судові доходження проти патріотичної німецької організації чорної руки, яку основали члени німецької Райхсвер, виказують, що вони допускалися страшних тортур над своїми жертвами. Викрито це з приводу вбийства Павла Ґрешке, якого вважали большевицьким шпіоном.

СОВІТИ МУСЯТЬ ЗАЧАТИ ЗНОВА БОРОТЬБУ З АЛЬКОГОЛЕМ.

РИГА, 28. жовтня. — Рада Народних Комісарів рішила повести нову боротьбу з алькоголем, бо піянство поширюється в застрашаючий спосіб, особливо між молоддю.

ЕКСПЛЬОЗІЯ МАЙНИ В ҐІЛКРЕСТ, АЛЬТА.

В понеділок, 20. вересня, повстала в майні ч. 1. в Ґілкрест, Альберта, сильна експльозія газів. Згинуло лише двох людий: Френк Лот, фаєрбос і Фред Джонс, помпмен. Нещастє лучилося кілька мінут перед тим, заки спущено до майни 200 майнерів до роботи. Вибух був такий сильний, що повідкидав тяжкі бальки на кількадесять кроків від входу до майни. В домах віддалених дві милі від майни повипадали вікна.

Дванайцять літ тому лучився в тій самій майні подібний вибух газів, на нещастє в пору, коли спущено до роботи цілу шихту. Тоді згинуло 180 майнерів.

ДОЛЯ ПОКРИТКИ.

В Давидові під Львовом служила в начальника стації 16-літна Марія Мацьків. Вчіпився її жонатий господар з Давидова, затуманив і знеславив. Дівчина стала від него вагітна і породила дівчинку, яку задушила і кинула до каналу. Робітники найшли трупа дитини. Дівчину арештовано, а господар, який дав причину до злочину, гуляє на волі. А властиво він повинен піти за це до криміналу.

ГАРНІ ГОСПОДАРІ...

Збуї напали на господаря Миколу Рапака з Сушиці великої, коло Старого Самбора, як він вертав до дому з Хирова. Вони зревідували Миколу від стіп до голови, і забрали 15 зол. Поліція арештувала тих збуїв. Є це господарі з того самого села, що Микола Рапак. Ось їх імена: Андрій Солич, Микола Фуріят і Иосиф Волчук.

НЕЩАСНІ ВИПАДКИ В ГАЛИЧИНІ.

В селі Трушина, повіту ліського, господиня Катерина Михайлюк вийшла в поле, а свого 2-літного синка лишила в дома без опіки. Хлопчина подибав цебрик, наповнений водою і вліз до него — мабуть хотів купатися. Коли мама вернула домів, застала в цебрику трупа. Хлопчина утопився. — В Дідушицях великих коло Стрия на обійстю Михайла Каліцина стояв тяжкий стовп під стодолою. Цей стовп звалився на землю і убив на смерть 4-літного сина господаря. — В перемиській реставрації Конрада біля Народного Дому бавилася в кухні 2-літна внучка реставратора. Саме слуга зняла з кухні баняк з окропом. Дитина впала до баняка і попарилася. Серед страшних мук померла по кільканайцятьох годинах. — В Мостах великих господар Петро Стасюк пішов з жінкою в гостину до сусідів, а двоє дітей, 2-літного сина і двомісячну донечку, лишив в ліжку, бо спали. Пізно вечером повстав огонь на його обістю і то рівночасно в кількох місцях. За хвилю ціле обістє стало в полуміни. Заки надбігли обоє Стасюки, про ратунок вже мови не могло бути, бо ціла хата була в огни. Годі описати розпуку родичів, які дивились, як їх діти гинуть в огни. Щойно коли все згоріло знайдено тіла дітей спалені на вуголь. Огонь хтось підложив.

ЗЛОЧИНИ В ГАЛИЧИНІ.

В Миколаєві над Дністром замордував хтось Иосифа Майкова. Арештовано І. Шарана, якого підозріваю о морд. — В Керниці, пов. Городок Ягайлонський, напали в ночі три злодії, узброєні у вили, на Миколу Думаса, як він сторожив саду. Злодії приказали Думасові, щоби мовчав, а самі забрали півтора кірця грушок і втікли. Поліція арештувала Стефана і Василя Бачинських, у яких найшла ще трохи вкрадених грушок, а за третим шукає, бо десь утік.

ДИТИНА З СЕРЦЕМ ЗВЕРХА.

В Саранак Лейк, Н. Й., в шпиталі уродилася дитина з серцем не між ребрами, тільки верх ребер, на самій середині грудий. Незвичайний вирід викликав велике здивовання між лікарями. Дитину зараз і відфотографовано для кінотеатрів. Підчас фотографовання дитина проявила подразнення і тоді було дуже добро видно.

РОЗБИШАЦТВО В ГАЛИЧИНІ.

Збуї далі нападають на людей, які вертають з ярмарку. Оноді Анна Кулик з Оброшина донесла поліції отсе: Вертала вона з ярмарку зі Львова і присілася на фіру якогось господаря, що їхав до Конюшок, пов. Рудки. Коли вїхали в ліс коло села Зимнавода, вискочило з корчів двох узброєних збуїв, задержали віз і зажадали грошей. Але ні господар ні жінка грошей не мали. Збуї докладно зревідували їх і забрали від господаря три папіроси, а від господині хліб і масло. Опісля повтікали.

КАНАДА БУДЕ НАЙБІЛЬШИМ МАЙНЕРСЬКИМ КРАЄМ.

Протягом десять літ Канада стане найбільшим майнерським краєм на світі. — Таку опінію видав майор-генерал Бертрам Ліндсей з Лондону, котрий обїздить тепер майнерські округи Канади, щоби побачити, який поступ зроблено в копальняній індустрії і о скілько має тут вигляди британський капітал.

Генерал Ліндсей каже, що канадійські майни, в наслідок кількох фіяскіх, були представлені в Англії в дуже злім світлі, і його місія має якраз на цілі поробити в тім згляді спостереження та дати з першої руки інформації англійським капіталістам, які задумують вложити в канадійські майни свої капітали.

КАВБОЙ, СВЯЩЕННИК І ДУШОГУБСТВО.

Алберт Дюї Гейнс, кавбой з Монтени, признався, що він в спілці з бувшим священиком американської католицької церкви Філіпом Ґудвіном убив кілька місяців тому Иосифа Петерсона, біржевого агента з Лос Анджелес. Тіло Петерсона найдено коло Сента Ана в Каліфорнії. На Ґудвіна вже було підозріння і його арештовано два місяці тому в Ню Иорку. Він відпирався від провини, але коли сказано йому, що Гейнс до всього признався, замовчав; сказав лиш, що до процесу не буде більше говорити.

АНГЛІЯ МАЄ ДІВЧИНУ-БАНДИТА.

Лондон. — В Англії появилася бандитка з обтятим волоссям. Має вона яких 22 роки, гарно одіта і їздить завжди автомобілем. Досі пограбила 5 великих крадіжей в домах великих богачів, забираючи в них усю біжутерію і сукні. — Поліція і детективи слідять за нею, але надармо.

ПЕРШИЙ МОНАРХІСТИЧНИЙ КРОК ПІЛСУДСКОГО

ВАРШАВА, 28. жовтня. — Всі польські соймові партії занепокоєні монархістичною акцією Пілсудского. Особливо ломлять собі голову над тим, що це має означати, що Пілсудский видав зарядження, що всі посли мають встати з місць, коли буде прочитаний взавтра декрет президента держави. В тім зарядженню Пілсудского добачують перший монархістичний замах. Посли бунтуються проти цего і заявляють, що з місць не встануть, або не возьмуть участи в нарадах. В послідним случаю не перейде ухвала буджету, а залишена буде дотеперішна провізорія, після якої армія пожирає третину всіх доходів.

Деякі заграничні кореспонденти заявляють, що монархісти на зїзді в Виленщині заоферували Пілсудскому польську корону, але він не заявив ще остаточної згоди що до цего. Ліві висмівають Пілсудского і розмальовують ріжні карикатури, в яких представляють Пілсудского з короною. Умірковані консерватисти думають одначе, що монархізм Пілсудского це тільки якийсь трик з його боку.

ВІДНАЙШЛИ ЛИСТИ ВЕЛИКИХ АНГЛІЙСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.

ЛОНДОН, 29. жовтня. — Один пастор віднайшов сховок, який належав до видавця Самсона Лове, а в якім було повно листів від ріжних англійських письменників, яких твори він колись видавав. Блекмор, який написав свою славну „Лорна Дуні", писав колись до него, що він має великий сумнів, чи його твір буде мати успіх. Рівнож кардинал Нюмен не вірив у свій гимн, який здобув загальну популярність.

В сховку було повно листів від Дикенса, Скота і других визначних письменників. Належав він до якоїсь старої женщини, яка знала про ті листи, але не мала охоти їх видавати.

КАЙЗЕР ВЖЕ ОДЕРЖАВ ПЕРШУ РАТУ.

БЕРЛІН, 29. жовтня. — Пруське правительство виплатило вже першу рату з того відшкодовання, яке признав сойм бувшому кайзерови. Виставлено чек на 5,000,000 марок. Решту-их 10,000,000 буде виплачено на другий рік в двох ратах.

БЕРЕНЖЕ ВЕРТАЄ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ, 29. жовтня. — Француський амбасадор до Америки Беренже, який був призначений до спеціальної цілі, себто до полагодження квестії французьких воєнних довгів, поверне назад до Америки, бо як заявив міністер заграничних справ Бріянд, справа довгів протягнеться ще дуже довго, а за той час Франція мусить мати свого представника в Вашингтоні.

ВУГЛЕКОПИ ХОЧУТЬ ДІПНЯТИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ МИРА.

ЛОНДОН, 29. жовтня. — Лідери страйкуючих вуглекопів рішили повести остаточну спробу в справі закінчення страйку. На слідуючий тиждень відбудеться в тій ціли конференція делегатів, яка по всякій правдоподібности згодиться на те, щоби вуглекопи заключали умови що до платні годин по дистриктам. В той спосіб роблять майнери велику уступку. Супроти цего представники майнерів віднеслися до уряду, щоби він доложив тепер натиску зі свого боку, щоби властителі копалень позаключували умови. З рамени уряду заявив Черчіл, що коли тільки уряд одержить з боку майнерів такі пропозиції, які уряд буде вважати за справедливі і можливі до виконання, ужиє він свого авторитету, щоби змусити і властителів до уступств.

КАНАДА ОДУШЕВЛЕНА ЛЕТУНСТВОМ.

ЛОНДОН, 29. жовтня. — Промова державного секретаря летунства сера Самуеля Гора так одушевила канадійського премієра Мекінзі Кінга, що він заявив, що Канада возьметься сейчас до розбудови летунства, бо в нім бачить він рівнож нову добу в розвою британської імперії. Досі сила Великої Британії полягала в фльоті, а тепер її заступлять аероплани.

ШАХТ ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ПАНЕВРОПОЮ.

БЕРЛІН, 29. жовтня. — Президент німецького парляменту, Павло Лебе, який є горячим сторонником паневропейської ідеї, видав банкет, в якім взяло участь богато визначних політиків, банкирів і дипльоматів. З промов найбільш знаменна була та, яку виголосив др. Шахт, президент німецького державного банку. Він заявив себе рівнож горячим прихильником Паневропи, додаючи, що до цего заключення дійшов він не як політик, але як економіст. Вже найвисший час, казав Шахт, щоби зникли паспортові шикани і ті митові границі, якими відмежовують себе народи.

ЗАХІД ЗБАНКРОТУЄ, КОЛИ ЧИСЛО НАРОДИН БУДЕ ДАЛІ ЗМЕНШАТИСЯ.

ЛОНДОН, 29. жовтня. — Мекензі пише в Спектатор таке: Коли так далі на заході будуть обмежувати число народин, то західна цивілізація збанкротує, а залле її хінська або яка друга зі сходу. Мимо цего, що населеннє Англії зростає річно пересічно о 300,000 людей, характер того населення там далі буде більш поганий. Інтелігентна кляса боронитися як може перед дітьми. Коли передше було соромом здержувати в штучний спосіб народини, то це тепер якраз добрий тон-мода. В той спосіб опинилася Англія на порозі національної дегенерації. В 1871 році виносила статистика народин 35.4 на тисячу, а тепер виносить 18.3.

ДЕНЬ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

Память про день 1. листопада 1918 р. ввійшла вже в кість і кров цілого українського народу. В той день відновилася на західно-українських землях по 600-літнім поневоленню українська держава і тому день той став для нас всіх великим національним святом.

День Першого Листопада — це день радости. Так треба його розуміти і до цего достроїти ціле свято. Це день відродження українського народу, а не його смерти. Це день життя, а не смутку і жалоби. Це день, який нам струдженим, прибитим і поневоленим повинен стояти всегда перед очима, як вічна заповідь, що мусять сповнитися заповіти наших національних пророків та що мусить прийти і для нашого народа воскресний день нашого повстання.

В той день ми мусимо згадати за геройські вчинки дідів наших, за геройську боротьбу наших українських армій і цілого українського народа. Ми мусимо собі виразно зясувати, що тільки геройська дальша постава може принести нам наше остаточне визволенне. Ми мусимо заразом ствердити, що наш нарід дійсно таку боротьбу веде та що на наших землях, мимо ворожих окупацій, українська відпорність зростає, а не маліє та що ми чим далі тим більше зближаємося до здійснення наших національних ідеалів. Одним словом йдемо вперед.

В той день повинні ми забути на наші домашні спори, на взаїмну боротьбу і ненависть, а звернути свою думку і свої серця в сторону взаїмного обєднання і всепрощення. Кождий з нас повинен зробити обрахунок зі своєю власною совістю і спитати себе: що я зробив в своїм життю і що я роблю тепер, щоби довести до цего, щоби день 1. листопада був святом державним, святкованим вільним українським народом на вільній українській землі та щоби це свято не було тільки радісним спомином, але радісною дійсністю. Бо від моїх вчинків залежати-ме саме та самостійність, що так тісно звязана з днем 1. листопада 1918 року.

В той день повинні ми собі уявити, що тільки великій силі ворогів, неспрятливим обставинам і нашій немочи треба приписати це, що вороги наші вийшли хвилевими переможцями. Тому повинні ми в той день подумати заразом над тим, щоби позбутися найбільшого нашого ворога, себто власної немочи. Тому берімся до збудовання нової сили, дбаймо про школу, підносім себе економічно і виховуймо себе політично та кріпім духа, щоби нова нагода відбудови нашої державности застала нас вже більш приготованими, як це було пропамятного 1. листопада 1918 року.

В ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ

Першого Листопада! Скільки думок навіває цей день на сучасного Українця! Скільки болючих нот чується в душі! Скільки крівавих ран відкривається в цей день, ніколи несціплених ран!

Свято радощів овіяне глибокою журбою. Маємо право радіти в той день, що засвідчив велич наших сил. По століттях дрімоти, наруги, безправства ми встали як нарід, ми струснули вікове рабство — і здрігнулися перед нами ворожі сили. Ми відновили свою державу на землях Данила Романовича! А потім — довга, вперта боротьба. Далі відступ за Збруч. Кількадесять тисяч пролило свою кров по широкій Україні, серед надлюдських страждань, радіючи за кождий успіх, сумуючи за невдачі.

Велике свято навіває журбу: Невже даремні ті великі страждання? Невже внівець обернулися незмірні зусилля? Невже вони не загартували наших душ і замісць надій зійде й розцвите зневіра та братні роздори?

Того не сміє бути! Згадаймо великі дні минулого — вони повинні зміцнити наші серця. Нарід, що втягнувся в наложене на нього ярмо і не святкує своїх Великих Днів, нехтує своїм майбутнім, пориваючи звязки з минулим, засуджує себе на смерть.

Нехайже день 1-го Листопада згуртує всіх Братів Українців за широким океаном, згуртує їх як рідню на всенародніх святах! Нехай їх думки линуть до дорогої Батьківщини, зруйнованої, пригнобленої, понівеченої економічно й морально.

Дні Листопада присвятім інвалідам Української Галицької Армії. Нехай ніхто не відмовиться зложити жертву на наших інвалідів, яких незгоєні рани нагадують, що ми могли здобути і що ми втратили. Поліпшім долю тих, що віддали здоровля на жертвеннику Вітчини! Не покладаймося на других, що вони зроблять за нас:

Кождий думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть,
Що за долю міліонів
Мусиш дати ти одвіт! (І. Франко).

Українське Краєве Товариство опіки над інвалідами у Львові завдяки жертвенности українського американського громадянства несе значну поміч інвалідам Галичини. Самі біжучі видатки на удержання теперішнього Дому Українських Інвалідів у Львові, на протези, підмоги інвалідам у краю, на лічення, виносить у 1926 р. пересічно 4,500 (чотири тисячі пятьсот) золотих або пятьсот долярів у місяць.

Товариство приступає до будови власного дому українських інвалідів на т. зв. Ялівци у Львові. Хочемо сподіватися, що наше заморське громадянство зрозуміє вагу цеї справи і в Листопадові Дні поспішить нам з матеріяльною підмогою, щоби ми з весною могли зачати будову й дати приміщення знемощілим і хорим інвалідам, які не мають ні відповідної опіки ні захисту. Будова дому коштувати-ме 10,000 долярів.

Зробім велике діло — це наш обовязок! Не зробити його — сором для нації.

Докажім, що й поневолена нація вміє шанувати своїх борців, отулити їх опікою в дні безвихідного страждання.

Жертви слати через Обєднанне Українських Організацій в Америці.

Головна Рада Укр. Тов-а Опіки над Інвалідами у Львові.

Д-р ОСТАП ГРИЦАЙ.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ.

СЛОВО В ОСЬМІ РОКОВИНИ ЛИСТОПАДОВОГО ПЕРЕВОРОТУ.

(1. XI. 1918 — 1. XI. 1926).

Розвивайся ти, високий дубе,
Весна красна буде!
Розпадуться пута вікові,
Прокинуться люде.
Розпадуться пута вікові,
Тяжкії кайдани,
Непобіджена злими ворогами
Україна встане.
Встане славна Мати Україна,
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяна річки
Одна, нероздільна..."
Іван Франко: „Україна" IV.

Тому вісім років Герої Української Галицької Армії після крівавих боїв здобули Львів і проголосили на весь світ вільну, незалежну, Соборну Українську Державу. Власними силами, без відповідної скількости збройних засобів, без блискучого проводу якихсь надзвичайних мілітарних ґеніїв, а до того вщерть виснажені попередніми боями на всіх фронтах, зуміли несмертельні Герої Галицької Української Армії проти перемагаючих сил ворога довершити подвигу Визволення і на знак своєї пропамятної перемоги вивісили на львівському ратуші святий жовто-блакитний прапор незалежної Української Держави. Так в історії наших довголітніх боїв за Волю і за власну Державу заясніла нам нова, золота сторінка, гідна тих пропамятних, кровю найжертвеннійших наших Героїв освячених сторінок історії України, на яких Ґеній Народу записав визвольні змагання Преславного Запорожського Лицарства, пропамятні на віки бої Хмельницького, Дорошенка й Мазепи, і великомученицьку боротьбу Героїв Гайдамаччини.

Листопадові Роковини — який же се справді новий, справді животворний розділ в історії визвольних змагань, революційних починів новітньої України!

З Українською Листопадовою Революцією в р. 1918. наче вперше, по довгих століттях неволі, обявляється той у щерть обновлений дух Народу, спосібний до визвольного почину й діла, про якого мріяв і співав найбільший Поет і Революціонер України, Тарас Шевченко, коли в р. 1844., засіваючи в народню душу вогнисті сльози своїх пісень, віршував:

Може зійдуть і виростуть
Ножі обоюдні,
Розпанахають погане,
Гниле серце, трудне,
І вицідять сукровату,
І наллють живої
Козацької тії крови
Чистої, святої..."
(„Чигирин").

І наче завершується в тій Листопадовій Революції поневоленого Народу та всежертвенна революційна робота довгих десятиліть, що її в томуж Львові, на тійже землі Галицької України, робив во благо поневолених, темних і безпросвітних панських рабів другий великий Революціонер України — Іван Франко. Потрясаючий гук молотів його Каменярів, чудово боєвий заспів його Конкістадорів, радісний дзенькіт ясної зброї, викованої Народови його Ковалем, розбурхуючі гомони його Тюремних Сонетів — те все не пропало в сірих хвилях галицької буденщини. Не прогомоніло безслідно Франкове боєве слово в хаосі крику твердолобих Ботокудів тай тих епископів, що його виклинали, а виплекало й викохало ряди революційної, печаттю Його животворного Духа натхненої молоді. І от та українська молодь, згуртована самочинно і самостійно в ряди Української Галицької Армії, перейшла з вибухом світової війни від мрії до почину, від пісні до діла, здобула 1. Листопада 1918 р. Львів і проголосила незалежну Державу України на перекір усім пекольним страхіттям тої нечуваної геройської боротьби з ворогом, яка так потрясаючо кінчається переходом Армії за Збруч.

І вже восьмий раз доводиться нам святкувати память того національного подвигу.

Бо вічної памяти гідний він в нас навіть і попри те, що його оконечні висліди не стали завершеннєм державно-творчої роботи в нас, а після нечайного блиску здобутої Волі наступила знову чорна хмара чужинецької неволі. Оцінювати сьогодня фактичну вартість та значіннє Листопадового перевороту виключно з того погляду, чи дав він нам трівку власну державу чи ні — булоб несправедливо й неісторично. На теж, аби якийсь нарід в силі був сотворити власну державу на трівких, ніякими супротивними хвилями неодоліємих основах, складається визвольна праця, визвольне змагання цілих століть, цілих епох просвітної, культурної і революційної роботи. Поглянімо тільки на наших смертельних ворогів, на Поляків, — скількиж то великої революційної, визвольної та патріотичної роботи за ними, протягом довгих епох від Косцюшків і Коллонтаїв аж до Пілсудщини наших часів! Правда, з чотирьох великих революцій, счинених Поляками до світової війни (в р.р. 1794, 1830, 1846 та 1862/64) не увінчалася ні одна оконечною перемогою, здобуттем волі і власної держави. А все таки ті польські повстання та ворохобні зробили роботу польських революціонерів популярною і славною на весь світ, поети трохи не всіх культурних народів почали оспівувати польського повстанця так, як оспівували колись-то героїв визвольної боротьби Новогреків, польський повстанець, італійський ірредентист та московський ніґіліст стали пострахом для всіх престолів і царів Европи, а всяка і найменша кривда, яка ділялася Полякам, відбивалася голосним ехом в цілім культурнім світі. Хтож з нас тому змігби сказати, що ті польські революції, хоч вони криваві і невдатні оконечними вислідами, не зробили свойого, не були значними, хоч і постепенними досягненнями та великими ділами на тернистім шляхові до волі? Але коли воно так, то в тому — в сім випадку та в инших — передовсім заслуга тих незражених ніякою невдачею душ, тих свідомих своєї цілі провідників, **які не зраджують ідеалів Народу за ніяку ціну, не стають чужинецькими наймитами ніякому ворогови і ніякому наїздникови, не шукають для себе товстої наймитської наживи ніде і не стають за гроші оплюовувати святе діло Визволення та свій Нарід по волі і на радість ворогам.** Тих революціонерів-Поляків не в силі була вдержати коло себе послушними наймитами навіть та цісарська Австрія, володіннєм якої Поляки розпаношилися-ж як і справді які суверени і вже тоді почали над нашим Народом той ганебний гнет, завдяки якому сьогодня польські кати се, побіч румунських та мадярських варварів, огида культурного людства. А пригадаймо собі тільки, який всесвітній ґвалт счиняли Ляхи за свою віру, за свою польську школу, за всякого роду Вжесні та за мнимі насильства німецьких Гакатистів, як що тільки трапилася і найдрібнійша нагода і хоч мнимий привід до якогось патріотичного крику і протесту! А свій славетний Вавель і своє „rycerstwo", своїх крулюф та крульових, своїх Косцюшкуф, Кілінских та свої Рацлавіце Поляки прославляли від рана до вечера у своїх „шкулках" і в школах австрійських, у своїй пресі, у своїм письменстві, малярстві, різбарстві та при нагоді всяких можливих патріотичних свят і маскарад. Польські поети і письменники стали згодом для Поляків предметом трохи не ідолопоклонного культу, а тіла великих представників національної культури ховають вони у королівських гробах і Пантеонах Польщі.

Так ті наші вороги, польські кати та наїздники, що доробилися за таку вірну і всецільну службу національної ідеї — власної держави і власної влади.

А ми?

Ну щож — ми поки-що можемо виказатися за останне століттє і за останню добу тільки державно-творчими актами по сей і по той бік кордону підчас світової війни, зокремаж тим Листопадовим Переворотом та проголошеннєм Української Держави, память якого святкуємо сьогодня. Але й се для розбудженої національної свідомости, для задокументовання нашої активности та всецілої жертвенности за Рідний Край — діло першорядної ваги, бо воно, як не-як, зачало на Галицькій Україні нову епоху в нашім національнім життю. Благословенна будь свята память Героїв Листопадової Революції од нині і до віка! І не того жалувати нам сьогодня, що та Революція не змогла закріпити свойого подвигу раз на все — бо вже само проголошенне Незалежної Української Держави се факт першорядного історичного значіння! — а того, що в нашій суспільности тепер, вісім років після Листопадового Перевороту не продовжується скрізь і всюди революційна робота наших Героїв. Коли Поляки горлали колись на весь світ про свою кривду, про наші кривди нині культурний світ не знає майже нічого, бо одинокий центр нашої пропаґанди за кордоном, Уряд През. Петрушевича в Берліні, не має зі сторони нашої суспільности майже ніякої підмоги. Коли Поляки засновували скрізь свої „шкулки", або поширювати в молоді культ національної ідеї, то наша Рідна Школа щораз близше до повної руїни і занепаду, бо українська суспільність не підпомагає її. Коли польська преса всіми голосами співала пісню про Польску „od morza do morza", то деяка наша преса виспівує тільки свої партійні гимни, рекомендує українському народови „ясновельможних" царських ґенералів або автономію під Польщею, як спасення. І коли Поляки намагались і намагаються вщіплювати в дитину від наймолодших літ любов до всього, що велике і геройське в історії рідного народу, то в нас можуть мати місце **платні наймити, які не соромляться того, що вони платні наймити та ще й чваняться тим,** мішають національні ідеали рівно з болотом, оплюгавлюють національних ґеніїв і плюють собі сами в лице, бо так хоче і наказує їм їх хлібодавець, чужинецький зайда з ґенеральським чи иншим титулом.

Правда, однодушний відпір української суспільности в Америці, який так прекрасно висловлюється нпр. безчисленними дописями читачів „Свободи", се дуже відрадний доказ того, що платні раби й посіпаки вже не потягнуть за собою в болото зради й підлоти нікого зі свідомих синів української Америки. Та все таки сам факт, що гетьмансько-царські аґенти під покришкою вдаваної релігійности валяють нпр. вівтар Франкової творчости, се тричі ганебна пляма на овиді нашого національного життя нині і є такою безсоромною безхарактерностю, яких в історії України на щасте не богато. Справді ні один з поневолених культурних народів не бувби собі виборов Волю і Державу, колиб в його рядах народні вороги вели свою зрадницьку роботу так безкарно, як в нас! Але хібаж маємо допустити до того, або один-двох прокажених затроювали здоровий орґанізм усього Народу?

Ні!

З тою невичерпаною енерґією, з якою Герої Українського Народу боролися за свою Державу на всіх боєвищах, починаючи від змагань Запорожа аж ген до крівавих боїв Листопадової Революції 1918 р., треба нам звернути на промінний шлях до Волі, вказаний нам нашим Героям, і ще раз і все наново боротися за великі діла національного Визволення. А поведемо се діло тільки і виключно при допомозі **великолінійної всезаймаючої організації народніх сил. Організуймо скрізь і всюди** просвітні кружки, кружки Рідної Школи та кружки пропаґанди національної справи. Виховуймо наші діти на свідомих Українців і борців за Україну. Перепоюймо їх душі вщерть ідеалами рідної історії та державности, виховуймо їх не на наймитів, тільки на оборонців Рідної Землі, а тоді встане у нас ще одно поколінне Героїв, які зважуться на ще одну визвольну й визволюючу Революцію. І весь наш гріш, всі наші сили нехай ідуть на визволенне Рідного Краю зпід ворожого ярма во благо Народу, а не в користь Польщі чи царських, накидуваних нам московських ґенералів. Український Нарід сам вибере собі свою владу і свою Державу збудує для себе, а не для московських гетьманів.

Геть з московською і польською орієнтацією! **Хай живе Незалежна Соборна Держава України!**

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Загранцею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Перший Падолист.

Ти питаєш, милий друже,
Чи на рідній днесь земли
Так гудуть по селах дзвони,
Як тоді було гули, —
Коли в Київі й у Львові
Повівав наш рідний стяг,
Коли наших сил лякався
І Москаль, Румун і Лях?

Ти питаєш, чи в сей перший
Падолиста славний день, —
За упавших борців души
Відмовляють молебень?
Чи збирає громадонька
До своєї церковці —
Й чи спішить разом на цвинтар,
Де лежать славні борці?

Не питайся! Не розбуджуй
В серцю жаль і лютий біль!
Чи-ж не чуєш той стон вітру,
Що несесь від рідних піль?
Чи не бачиш, що могил тих,
Де Герої славні сплять, —
В день і нічю там ворожі
Днесь сторожі сторожать?

Коли цініш ті могили
Й волю рідного краю,
В сей день Першій-Падолиста,
Схили голову свою
Спомяни ті щирі душі
Праведні і святі
І полинь думками й духом
На могили дорогі.

В сторону, де рідний край твій —
Ти чоло своє склони
І на смерть Героїв славних
Ти в души заприсягни,
Що для праці для Вкраїни
Віддаш сили всі свої
І дітей своїх научиш,
За що впали ті борці.

Нагороду за всі труди
Будеш мати ти тоді,
Як вільними на Вкраїні
Заживуть брати твої.
Все, що можеш, для народу
Пожертвуй — знанне і хист, —
І вір кріпко, а діждеш ще:
Прийде „Перший Падолист!"

Степан Мусійчук.

Шикаго, Илинойс.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ВОЛОДИМИР ГНАТЮК.

В середу, 6. жовтня, в 6-ій годині ввечері по довголітній тяжкій хоробі у 55-ім році життя помер у Львові відомий український учений **Володимир Гнатюк.**

Покійний був дійсним членом і ґенеральним секретарем Наукового Тов-а ім. Шевченка у Львові, головою Етноґрафічної Комісії цього Тов-а, членом Української Академії Наук у Київі, членом кореспондентом Академії у Ленінграді, Товариства „Narodopisna Spolecnost Cesko Slovanska" у Празі, Тов-а, „Verein für österreichiche Volkskunde" у Відні і почесним членом Тов-а „Просвіта" у Львові та Ужгороді.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

„НАШЕ ЖИТТЯ" ПЕРЕД СУДОМ.

Дня 17. вересня ц. р. почалася перед окружним судом в Люблині карна розправа проти Степана Козачука бувшого редактора „Нашого Життя" в Холмі за проступок з арт. 49 і 129 ч. І. т. З. к. к. — Основою акту обвинувачення є оголошення письма українських послів і сенаторів до митрополита Діонизія з 11. VI. 1924, з приводу введення Григоріянського календаря до православної церкви в Польщі. Обвинуваченого боронять адвокати: сенатор Карпінський з Рівного і др. Олександер Марітчак зі Львова.

НЕМА ПРАВА ОБМЕЖУВАТИ СКІЛЬКІСТЬ ЛІКЕРІВ.

Манітобський апеляційний суд видав рішення, що Лікерова Комісія не має права обмежувати скількости лікерів, яку хоче собі купити особа, що має дозвіл (перміт).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ГОЛОС ВІДДІЛУ ПРО БОРОТЬБУ.

Читаючи Голоси Читачів в часописі Свобода і роздумуючи над ними, ми, члени Товариства Сокіл, відділу 336 У. Н. Союза в Клівленді, Огайо, хочемо висказати свою думку про цю боротьбу, яка вивязалася межи Свободою і Америкою.

На зборах нашого Товариства, котрі відбулися дня 10-го жовтня ц. р., між иншими справами прийшла на дневний порядок справа цеї боротьби. За становищем „Америки" не заявився ні один член. Зібрані на зборах члени одноголосно ухвалили дати признання редакції Свободи за її чесну й совісну боротьбу. Редакторам не раз приходиться почути терпке слово від „рутенців", але вони, не зважаючи на це, далі показують народови дорогу до правдивої свободи, росповідаючи, чиї ми сини, ким і за що закуті.

Пятнуємо роботу др. Назарука і еп. Богачевського, котра йде не на користь, але на шкоду українському народови.

Годимося з голосами, котрі закликують Українців скликати всеукраїнський зїзд з представників всіх організацій світських і церковних, щоби на тім зїзді положити кінець всякій боротьбі, котра приносить шкоду української еміґрації. Най нарід український сам вирішить свою долю, а не др. Назарук або еп. Богачевський і які инші післанці Варшави й Риму.

На закінчення цих пару стрічок взиваємо редакцію Свободи, щоби далі стояла на цім самім становищи, на якім стоїть до цего часу, і провадила боротьбу до остаточної побіди.

За уряд Товариства Сокіл в Клівленді, О.

Григ. Кисіль, голова;
Михаїл Савчак, касієр;
Григ. Степанек, секр фін.

ЩЕ ОДНА ПРИСЛУГА!

Чистота душі, ясність характеру — це найкраща прикмета людини.

Щоби не сплямити наших черевиків, оминаємо болото; обходимо з далека калабаню, щоби одягу не сплямити.

А моральні калабані ще тим більше оминати треба, щоби не сплямити чистоти душі, не осквернити імени та чести своєї у співгорожан!

Та якже наглядно показує нам промова Січового Отамана др. Гриневецького, що наші о. духовні не встереглися цеї моральної калабані!

Бо ось прихвостень „Ясневельможного" та переосвяченого кинув каменем в цю моральну калабаню, а болото її розбрискалось та й оплямило **„зверхність"** наших о.о. духовних.

Кажу зверхність і підкреслюю це. В глибину, в душі і характер не входжу! Не маю права.

Але звернути увагу на їхню зверхність, ще тепер ярко відзначену і відкриту д-ром Гриневецьким, не можу мені заперечити!

Др. Гриневецький поміг здемаскувати цю їх зверхність!

А цього можна було сподіватися; воно мусіло колись статися!

І добре сталося, бо нема зла, щоби не вийшло на добре!

Так як Назарук причинився до піднесення культу Франка між Українцями в Америці — а лише своїми нападами; як переосвячений стричком Риму та Польщі змусив всю еміґрацію нашу до тіснійшої злуки для спільної боротьби проти Риму і Польщі; так Гриневецький **зсуне о.о. Духовних з двох стоьликів, на яких старалися сидіти!**

А то лиш за це, що хотіли вірними бути переосвяченому, тай народови свічку світити.

Та так годі!

Бо сама панахида, відправлена для „свідого спокою", ще не оправдує о.о. духовних з їхньої мовчанки.

Вони, правда, понесли дуже болючу обиду, та це лише від цих, яким служили, а не від народу!

Це лиш за це, що не мали цивільної відваги явно з народом стати, не лиш проти ворога, але й проти своїх перекиньчиків.

Вони одержали юдиного поличника за свою нерішучість.

А може й гру?!...

Гм. Дисципліна, хтось так каже. Смішне. Дисципліна, почуття народнього обовязку, а ще за народні гроші, — понад всі инші дисципліни! Тим більше, о.о. Духовні, що нарід заявляв в „Свободі", щоби о.о. духовні, які підуть з народом, **не боялися ЗА ХЛІБ!** Нарід кликав Вас: „Зійдіться, заявіть, з ким ви: з народом, чи проти народу!"

Та Ви мовчали... Ви не рішались — ні ту, ні там.

За це Вам і поличник від тих, із-за яких Ви боялися піти з народом.

А доказом є, не слова, але діла!

І тепер я певний, що мусите скинути свою „зверхність" і покажете свою душу, чисту, або нечисту!

Бо нереагування з Вашого боку на цей поличник, нарід буде змушений взяти, як заслужений — і не мати з Вами нічого спільного. — „Qui tacet, sentire videtur" — каже латинська пословиця.

Це є наука для духовних, як і світських. Тож бережіться — багна!

П. Ковальчик,
Линден, Н. Дж.

ІДІМ ДО КОРЕННЯ ЛИХА.

Від коли розгорілася в Америці боротьба межи українським народом а епископом Богачевським, богато людий висказує свої жалі на політику епископа. Богато ріжних рад подавалося, як зарадити лихови. З усіх найрадикальнійше, здається, було домагання, аби епископ був відкликаний зі свого уряду. Декому се домагання моглоби видатися вже повним полагодженнем справи.

Мені здається, що так не є. Що буде з того, що епископ Богачевський поїде до старого краю? На його місце пришлють сюди другого, але чи ліпшого? Вишлють такого, якого їм треба, а якого їм треба, се виразно видно з польсько-римського конкордату.

Після сього конкордату, епископ має попирати польські державні інтереси. Отже корінь лиха в тому, що на вибір епископа для української католицької церкви має вплив не українські католики, навіть не українські католицькі священики, але польський уряд.

Через те й боротьба, яка розвелася тепер серед українського народа, буде полагоджена раз на все аж тоді, коли про вибір українських епископів буде рішати український народ, а Рим не буде міг робити про український народ ніяких умов з Варшавою в імени української католицької церкви. Коли вириваємо лихо, вириваймо з корінем.

Т. О.

ГІДНЕ СВЯТКОВАННЄ ПАМЯТИ ІВАНА ФРАНКА.

Добре писав тут хтось у Свободі кілька днів тому, що американські Українці гідно святкують сього року память Івана Франка. Автор згадував академії, промови, концерти, а передовсім статті в нашій газеті, які представили діяльність Івана Франка повнійше, як сього міг діждатися навіть Тарас Шевченко.

Годжуся зі словами автора, але додати хочу до сих слів ще одно. Автор не згадав на потребу поширення творів Івана Франка серед української іміґрації в Америці. А преціж твори сі повинні бути в кождій українській хаті, в кождім українськім товаристві та в кождім українськім народнім домі, клюбі і таке инче. Автор хвалить нас, що ми гідно святкуємо память Івана Франка, але я спитаю, кілько то в Америці товариств, які носять імя Івана Франка, а в яких бібліотеці нема повних творів Івана Франка. Запитаю автора і всіх читачів: Чи в сей спосіб мається святкувати? Чи не повинні ми сього року, з приводу свята Івана Франка, постаратися, щоби в кождім українськім товаристві була повна збірка творів Івана Франка?

М. Буняч.

В темну ніч шофер збився з дороги. Нараз бачить при дорозі високий стовп, а на ньому на горі таблицю. Шофер виліз на стовп, засвітив сірник і прочитав на таблиці такий напис: „Позір! Свіжо помальовано!"

З ЖИТТЯ КІНА.

До 15-го листопада буде закінчено фільм „Микола Джеря" за повістю Левицького. Режисер Терещенко вже засняв більще половини картини. Незабаром колектив артистів виїздить для зайомок на Дніпрові гирла, де зніматимуться рибальські ватаги, пожежу дніпровських плавнів то-що.

Картину „Тарас Трясило" за сценарієм Радиша режисер Чардинін закінчить наприкінці року. В Одесі для фільму збудовано Запорізьку Січ, де тепер і провадяться знимки.

ВУФКУ готує до видання книжку німецького режисера Евальда Дюпона під назвою „Кіно і сценарій". Книжку розраховано на 5 друкованих аркушів. В книжці багато ілюстрацій. Вийде вона в січні.

ЖАРТИ.

Французький комуніст усе виглядає брудно. Раз задержав його один із приятелів, поклепав по рамени тай каже: „Рапапорт! Ти міг би дійсно бодай один раз викупатися!" „Таж я купаюся що дня, відповідає Рапапорт. „Коли так, то я радив би тобі бодай раз змінити воду".

—o—

Німецький поет Гайнріх Гайне у товаристві читав раз свої поезії. Кілька присутніх пань не могли здержатися, щоби підчас читання не балакати між собою. Гайне перестав читати, глянув із усміхом на балакучі жінки й спитався ввічливо: „Може я вийду, коли паням мое читання перешкаджає балакати?"

—o—

Фордові сорочки.

Батько повчав синка: „Ти з твоїм ліноцам далеко не заїдеш. Нині треба бути рухливим. Форд, найбагатший чоловік на світі, не мав сорочки в початках, а тепер має міліярди! — Що? Міліярди, тату? То скільки він сорочок надягає за один день?

—o—

Селянин стрічає селянина на темній вулиці з ліхтарнею в руці.

— Ти куди з ліхтарнею? — До моеї нареченої. — Навіщож тобі для цього ліхтарні? Я все ходив до моеї нареченої без ліхтарні. — Я так зараз подумав собі, як вперше побачив твою жінку.

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного). (19)

Много з них пили у Вяземського. Вони сиділи коло чарок і співали веселі пісні. У улиці дзвін, вони зірвалися і одягли чорні ряси поверх пишних кафтанів, а голови накрили чорними шапками.

Ціла слобода зрушилася. Церква Божої Матери ярко освітилась. Затривожені жителі кинулись до воріт і побачили множество огнів, блукаючих в двірци з світлиці. Потім огні вчинили великий ланцух, і обхід потягся змією зверхними переходами, що лучили палату з церквою.

Всі опричники одягнені однако в шапки і чорні ряси несли смоляні факлі. Блеск їх чудно мрів на різаних стовпах і на стінних окрасах. Вітер відхиляв ряси і місячне світло разом з огнем відбивалось на золоті, жемчугу і дорогім камінню.

Попереду йшов цар, одягнений як монах, бився в груди і говорив, голосно ридаючи:

— Боже помилуй мя грішного! Помилуй мя, вонючого пса! Помилуй мою грішну голову! Упокой, Господи, душі побитих мною безневинно!

Перед церковними дверми Іван попав в обморок.

Смолоскипи освітили старуху, що сиділа на ступенях. Вона витягла до царя дрожачу руку.

— Встань, батюшка! — сказала Онуфрівна: — я поможу тобі. Давно я жду тебе. Ходім, Ваню, помолімся разом.

Два опричники підняли царя попід руки. Він увійшов до церкви.

Нові обходи, також в чорних рясах, також в високих шапках, спішили улицями з засвіченими смолоскипами. Церковні ворота поглощали все нових та нових опричників, і великанські групи святих дивились на них досадно з висоти стін і бань церковних.

Серед ночи, до сего часу тихої, роздався спів вільких сот голосів, і далеко чути було удари дзвонів і протяжні псальми.

Вязні в темницях зірвалися, дзенькаючи ланцухами, і ялися наслухувати.

— То цар утреню відправляє! — сказали вони. — Змягчи, Боже, його серце, вложи милосердє в душу його!

Маленькі діти в слобідських домах, що спали коло матерей, пробудились з переляку й стали плакати.

Не одна мати довго не могла успокоїти своєї дитини.

— Мовчи! — говорила вона в кінци: — мовчи, бо Малюта вчує!

І при імени Малюти дитина переставала плакати, в переляку тулилась до матери, і серед нічної тишини роздавались тільки псальми опричників та невгомонні удари дзвона.

XII.

Помова.

Сонце зійшло, та не радісний ранок настав для Малюти. Вернувшись домів, він не застав сина й догадався, що Максим на завсігди покинув слободу. Велика була лютість Григорія Лукіяновича. На всі боки понвавала погоня. Конюших, котрі проспали відїзд Максима, Малюта приказав сейчас всадити до темниці.

Нахмуривши брови, стиснувши зуби, їхав він улицею і роздумував, чи сказати чи ні цареви, що Максим утік.

Кінський тупіт і весела беседа почулись за його плечима. Малюта оглянувся. Царевич з Басмановим і товпою молодих смільчаків вертався з ранного проходу. Пухка земля розмокла від дощу, коні ступали по болоті по самі бабки. Зуздрівши Малюту, царевич пустив свого коня в чвал і обризгав болотом Григорія Лукіяновича.

Кланяюсь тобі низенько, бояріне Малюто! — сказав царевич, остановлюючи коня. — Стрітили ми тільки що твою погоню. Видно, Максимові солоно прийшлося, що він від тебе драла дав. А може ти сам післав його в Москву за боярською шапкою, та потім надумався?

І царевич зареготався.

Малюта, після звичаю, зліз з коня. Стоячи з відкритою головою, він цілою долонею стирав болото з свого лиця. Бачилось, злобні очи його хотіли прошибити царевича.

— Та що він болото стирає! — замітив Басманов, хотячи придобритися царевичеви, — добре на кім другім, а на нім не замітко.

Басманов говорив півголосом, та Скуратов його учув. Коли ціла товпа, сміючись і розмовляючи, почвалала за царевичем, він надів шапку, виліз опять на коня і кроком поїхав до палати.

„Добре!" думав він про себе: „погодіть, добродії", погодіть!" І побліддлі губи його кривилися в усміх, і в серци, уже роздражненім утечею сина, поволи здувалася надійна пімста на неосторожних уразників.

Коли Малюта вийшов до палати, Іван Васильєвич сидів сам в своїй комнаті. Лице його було бліде, очи палали. Замісць чорної ряси одяг він жовтий кафтан в паси і підбитий голубим сукном. Вісім шовкових завязок з довгими кутасами висіли на переді. Жезл і колпак, украшені великим смарагдом, лежали перед царем на столі. Нічні привиди, ненастанна молитва, безсонниця, не знищили сім Івана, тільки довели його до великого роздраження. Все, що він дізнав в ночи, знов показалось йому діявольською поморокою. Цар стидався свого переляку.

„Ворог імени Христового", думав він „уперто перечить мені і помагає моїм злодіям. Але не позволю йому надімною радуватись! Не налякаюсь його напустів! Покажу йому, що я дужий!"

І рішився цар карати по давному зрадників і завдавати на смерть злодіїв цих, хоть були б їх тисячі.

І зачав він в умці перебирати підданих і між ними шукати зрадників.

Кождий погляд, кождий рух тепер видававсь йому підозрілим.

Він пригадував ріжні слова своїх близьких і в словах сих шукав ключа до змов. Навіть кревні не уникли його підозріль.

Малюта застав його в стані, похожим на горячку.

— Государю, — сказав він, помовчавши — ти велиш мучити Количевих, щоб провідати нових зрадників. Уже спустися на мене. Я про все заставлю Количевих на муках розповісти. Одного тільки не потрафлю; не зумію заставити їх назвати твого найбільшого супротивника!

Цар здивований поглянув на любимця.

В очах Малюти було щось незвичайного.

— Воно, государю, діло таке, — продовжав Скуратов і голос його змінився, — що і око бачить і ухо чує, а вимовити язик не повернеся...

Цар дивився на него допитливо.

— Ось ти, государю, на приклад, уже много злодіїв стратив, а зрада в Московщині все ще не вивелась. І ще ти стількиж стратиш і в десятеро більше, а зради все таки не викорінш!

Цар слухав і не догадувався.

— Через те, государю, не вкорінити тобі зради, що ти рубаєш від неї суче та галузе, а пень самий з коренем стоїть здоровісінький!

Цар все ще не розумів, але слухав з усе то більшою цікавостю.

— Бачиш, государю, якби тобі сказати? Ось, на приклад, згадай, коли ти лежав смертельно хорий, дай тобі Боже многая літа! а бояре на тебе слабсго змову зробили. Адже у них був тоді старший, на приклад, братчик твій Володимир Андрієвич!

„А! — подумав цар:— так отсе значили мої нічні привиди! Ворог хотів помрачити розум мій, щоб побоявся я знищити замисли брата. Так не буде так. Не пожалую я брата!"

— Говори, — сказав він, звертаючися грізно до Малюти, — говори, що знаєш про Володимира Андрієвича!

— Ні, государю, моя річ тепер не про Володимира Андрієвича. По нім я вже того не сподіваюся, щоби він що-небудь против тебе заподіяв! Тай бояре на него тепер уже думки не мають. Давно перестав він підкопуватись під твоє царство. Річ моя не про него.

— Про когож? — спитав цар здивований, і лице його судорожно задрожало.

— Бачиш, государю: Володимир Андрієвич перестав государство мутити, та бояре не перестали. Вони собі мають розум; не повелось, мовляв, його на престол посадити, так ми посадимо...

Малюта занкнувся.

— Кого? — спитав цар і очи його запалали.

Малюта позеленів.

— Государю! Не годиться вимовляти. Наш брат думай та гадай, а язик держи за зубами.

— Кого? — повторив Іван, встаючи з місця.

Малюта не відповідав.

Цар вхопив його обома руками за ковнір, наближав лице його до свого й впився в него очима.

Ноги Малюти стали омлівати.

— Государю, — сказав він півголосом, — ти на него не гнівайся, аджеж він не сам задумав.

— Говори! — промовив хриплим шипотом Іван і стис кріпше ковнір Малюти.

— Ніжуб і в голову не прийшло, — продовжав Малюта, уникаючи царського погляду, — ну, а мабуть підбили його. Хто до него найблизший, той і підбив. А він, грішний чоловік, подумав собі: трохи пізніше чи раньше, все тим же скінчиться.

Цар зачав догадуватись. Він став блідійший. Пальці його зачали розгинатись і випускати ковнір Малюти.

Малюта поправився. Він зрозумів, що настала пора для рішучого удару.

— Государю!— сказав він від разу різко: — не шукай зради далеко. Супротивник твій сидить біля тебе, він пе з тобою з одного глека, їсть з тобою з одного полумиска, одіж носить з одного плеча!

Закмовк Скуратов і повний очікування рішився впялити в царя кровавi очи свої.

Замовк і цар. Руки охляли. Зрозумів він наконець Малюту.

В тій хвили роздались на дворі радісні крики.

В саме тоді, коли зачалась розмова між царем а Скуратовим, царевич зі своєю дружиною вїхав на подвіре, де очікували його торгові люде чорних*) сотень і слобід, що прийшли від Москви з хлібом-сіллю і з чоловитством.

*) Чорними звалися вільні колись, а потім казенні села в Московщині, в противність до церковних, що звались „обіленими", „білими".

(Далі буде).

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

по конець вересня 1926 р.

Від.	Члени	Каса від.	Разом
1	111.00	—	111.00
4	30.60	10.00	40.60
5	44.00	20.00	64.00
8	34.00	25.00	59.00
15	17.00	25.00	42.00
20	—	100.00	100.00
21	32.25	25.00	57.25
22	25.00	25.00	50.00
23	12.25	50.00	62.25
26	26.00	44.00	70.00
31	43.50	—	43.50
34	42.00	—	42.00
40	20.00	20.00	40.00
43	16.00	5.00	21.00
44	25.50	—	25.50
46	34.00	25.00	59.00
49	10.00	—	10.00
50	23.00	5.00	28.00
51	23.00	—	23.00
52	9.00	15.00	24.00
55	27.00	25.00	52.00
56	44.00	10.00	54.00
58	8.00	10.00	18.00
59	15.00	—	15.00
64	27.00	25.00	52.00
65	36.00	—	36.00
69	20.00	25.00	45.00
73	12.00	10.00	22.00
75	—	25.00	25.00
77	19.25	—	19.25
78	—	10.00	10.00
81	28.00	25.00	53.00
86	42.00	—	42.00
87	31.75	25.00	56.75
89	8.00	10.00	18.00
91	94.25	25.00	119.25
92	21.00	10.00	31.00
94	109.00	100.00	209.00
95	19.50	25.00	44.50
96	5.00	50.00	55.00
99	65.00	50.00	115.00
102	33.00	50.00	83.00
103	17.00	3.00	20.00
105	69.00	100.00	169.00
108	20.00	25.00	45.00
109	69.00	—	69.00
110	3.00	5.00	8.00
111	—	10.00	10.00
112	25.00	—	25.00
113	—	25.00	25.00
119	11.00	15.00	26.00
120	23.00	—	23.00
124	14.00	25.00	39.00
130	98.00	25.00	123.00
132	20.00	—	20.00
134	14.50	5.00	19.50
135	29.00	—	29.00
136	36.50	—	36.50
137	136.50	25.00	161.50
142	18.00	—	18.00
146	24.00	25.00	49.00
147	33.00	50.00	83.00
148	—	25.00	25.00
151	—	50.00	50.00
155	—	25.00	25.00
156	23.00	25.00	48.00
159	21.50	—	21.50
160	63.00	25.00	88.00
163	6.00	—	6.00
176	7.00	10.00	17.00
179	61.50	25.00	86.50
185	29.00	—	29.00
186	17.00	—	17.00
190	—	25.00	25.00
193	15.00	25.00	40.00
194	10.00	10.00	20.00
197	4.25	—	4.25
199	3.00	—	3.00
202	29.00	—	29.00
207	12.50	10.00	22.50
209	25.50	—	25.50
211	40.00	25.00	65.00
213	41.00	—	41.00
216	—	25.00	25.00
217	40.00	50.00	90.00
218	24.75	25.00	49.75
220	34.00	25.00	59.00
223	60.00	25.00	85.00
225	16.00	—	16.00
235	52.50	11.00	63.50
240	5.00	5.00	10.00
243	—	50.00	50.00
248	14.00	25.00	39.00
255	—	25.00	25.00
256	20.00	10.00	30.00
258	13.00	15.00	28.00
261	23.50	27.50	51.00
264	6.00	—	6.00
265	17.50	10.00	27.50
266	32.00	15.00	47.00
269	24.00	10.00	34.00
271	—	10.00	10.00
274	70.00	10.00	80.00
275	—	25.00	25.00
278	22.00	25.00	47.00
280	18.00	25.00	43.00
282	—	100.00	100.00
285	13.00	5.00	18.00
288	13.00	25.00	38.00
290	15.00	20.00	35.00
295	40.25	50.00	90.25
296	14.00	25.00	39.00
307	19.00	10.00	29.00
309	16.75	15.00	31.75
311	6.00	—	6.00
312	19.25	—	19.25
313	9.00	5.00	14.00
316	—	50.00	50.00
317	—	25.00	25.00
323	44.00	50.00	94.00
328	—	10.00	10.00
329	5.00	—	5.00
333	21.50	—	21.50
336	40.00	10.00	50.00
338	15.00	80.05	95.05
340	13.00	—	13.00
341	—	10.00	10.00
343	7.75	—	7.75
345	25.00	—	25.00
349	10.85	—	10.85
350	12.50	25.00	37.50
351	23.00	25.00	48.00
363	14.00	—	14.00
364	66.00	25.00	91.00
365	22.50	20.00	42.50
369	30.75	25.00	55.75
380	5.75	2.00	7.75
384	13.50	—	13.50
392	6.00	10.00	16.00
396	34.00	50.00	84.00
400	—	10.00	10.00
	3379.20	2652.55	6031.75

ЖЕРТВИ ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА:

Теодор Грицей, гол. предс. $25.00
Михайло Угорчак, гол. міст. предс. 10.00
Марія Ольшаницька, гол. міст. предс. 10.00
Іван Каштанюк, гол. рек. секр. 10.00
Роман Слободян, гол. фін. секр. 10.00
Василь Левчик, гол. касієр 10.00
Семен Ядловський, менаджер Свободи 10.00
Онуфрій Шараварко, гол. контрольор 5.00
Омелян Рекрут, гол. контрольор 10.00
Григорій Пипюк, гол. контрольор 10.00
Т. Михальчук, гол. радний 5.00
о. Волод. Сполітакевич, гол. радний 5.00
Др. Микола Клим, гол. радний —
Михайло Петрівський, гол. радний 5.00
Василь Гришко, гол. радний 2.00
Микола Шевчук, гол. радний —
Дмитро Братусь, гол. радний 10.00
Стефан Матчак, гол. радний 10.00
Анна Стадник, гол. радний 10.00
Марія Мельник, гол. радник —

Разом $157.00

ЖЕРТВИ ВІД ЗАНЯТИХ В РЕДАКЦІЇ, ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ І ДРУКАРНИ СВОБОДИ:

Омелян Ревюк $5.00
Др. Лука Мишуга 5.00
Осип Стеткевич 5.00
Антін Онисик 5.00
Ольга Милянович 1.00
Петро Маційовський 5.00
Марія Левчик 3.00
Йосиф Сілецький 5.00
Стефан Гладкий 5.00
Володимир Кушнір 5.00
Іван Левицький 5.00
Волод. Кедровський 3.00
Микола Янкович 1.00
Стефан Шимон 1.00
Стефан Туринчак 1.00

Разом $55.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Жертви від Головного Уряду	$ 157.00
Жертви від занятих в гол. канцелярії, редакції і друкарні У. Н. Союза	55.00
Жертви від членів У. Н. Союза	3,379.20
Жиртви з кас відділів У. Н. Союза	2,652.55
Жертви від не-членів У. Н. Союза	50.75
Разом	$6,294.50

УВАГА: Додати треба до сього звіту, що річне засідання Головного Уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в лютім 1925 р., ухвалило з каси У. Н. Союза $10,000.00 на Сиротинець-Захист, яка то сума буде виасигнована зі запомогового фонду як лиш Комітет призбирає потрібну суму на започатковання будови чи купна Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

по конець вересня 1926. року.

ВІДДІЛ 4.

Братство св. О. Николая в Джерзи Сіті, Н. Дж.

Жертва з каси відділу $10.00
Жертви від членів 30.60
Разом $40.60

Андрушечко Анастазія 1.00
Адамович Адам 2.00
о. Данилович Мирон 5.00
Дунда Стефан 60
Ференц Кость 1.00
Глива Василь 1.00
Янкович Николай 1.00
Кусень Семен 5.00
Каленич Клементий 50
Крайник Йосиф 1.00
Медвідь Михайло 1.00
Новак Николай 50
Пупчик Николай 1.00
Павчак Сильвестер 1.00
Процик Іван 1.00
Сенько Стефан 1.00
Жидяк Петро 50
Черепаха Василь 50
Кусень Марія 5.00
Скоревич Іван 1.00

ВІДДІЛ 5.

Братство св. О. Николая в Асторія, Н. И.

Жертва з каси відділу $20.00
Жертви від членів 44.00
Разом $64.00

Івасів Антін 1.00
Кривень Станислав 3.00
Козак Михайло 1.00
Левенець Андрій 1.00
Олексин Михайло 2.00
Василик Григорій 1.00
Барнич Павло 1.00
Боднар Михайло 1.00
Федорів Василь 1.00
Климишин Антін 2.00
Козак Марія 1.00
Келмпетер Августин 1.00
Лешко Петро 3.00
Михлів Стах 1.00
Олійник Йосиф 1.00
Олійник Нестор 1.00
Олійник Григорій 2.00
Олійник Павло 1.00
Попадюк Дмитро 2.00
Самбой Дмитро 2.00
Сидор Іван 2.00
Бурдига Данило 10.00
Климишин Петро 1.00
Олійник Проць 2.00

ВІДДІЛ 8.

Товариство Подільська Січ в Йонкерс, Н. И.

Жертва з каси відділу $25.00
Жертви від членів 34.00
Разом $59.00

Дучинський Михайло $1.00
Ганич Микола 1.00
Кусйовський Тома 1.00
Лагойда Іван 1.00
Лесняк Іван 2.00
Мацькевич Іван 1.00
Макар Юрій 1.00
Мандзій Василь 1.00
Малюх Теодор 1.00
Олещук Йосиф 1.00
Песик Іван 1.00
Пилипишин Семен 1.00
Сакала Григорій 1.00
Сединський Мих. 1.00
Смаркутський Микола 1.00
Шпиковський Никола 1.00
Турчин Николай 3.00
Верес Йосиф 1.00
Загібайло Іван 1.00
Богдан Микола 1.00
Ковальчик Андрій 1.00
Баран Павло 1.00
Фатюк Михайло 1.00
Гавриляк Микола 1.00
Дюк Павло 1.00
Маковійчук Яків 1.00
Скробач Григорій 1.00
Сокирка Іван 1.00
Федьків Михайло 1.00
Іванчишин Теодор 1.00
Лазюк Никола 1.00

ВІДДІЛ 15.

Братство св. Арх. Михаїла в Бріджпорт, Па.

Жертва з каси відділу $25.00
Жертви від членів 17.00
Разом $42.00

Бичек Панько 1.00
Довган Іван 1.00
Голубений Теодор 2.00
Ющак Антін 1.00
Козак Михайло 1.00
Козак Дмитро 1.00
Кушнір Юліян 1.00
Пухта Василь 1.00
Сарабун Лука 1.00
Савицький Теодор 1.00
Шевчук Михайло 1.00
Шевчук Марія 1.00
Вовк Михайло 2.00
Довган Михаліна 1.00
Раймонд Григорій 1.00

ВІДДІЛ 21.

Товариство Запорожська Січ в Бінгемтон, Н. И.

Жертва з каси відділу $25.00
Жертви від членів 32.25
Разом $57.25

Чубіняк Микола 1.00
Червак Григорій 1.00
Гаврилюк Василь 1.00
Гнат Михайло 25
Коцан Николай 1.00
Косик Василь 1.00
Левкович Петро 1.00
Мильчановський Петро 1.00
Мильчановський Мих. 1.00
Поточняк Семен 1.00
Пітчемний Стефан 1.00
Смик Лукаш 1.00
Смик Теодор 1.00
Садовець Петро 1.00
Сташко Микола 1.00
Глинка Анна 5.00
Грех Стефан 1.00
Мартинів Іван 1.00
Білецький Микола 1.00
Боднар Петро 1.00
Гулячок Михайло 1.00
Дзік Бесі 1.00
Любинець Іван 1.00
Сосницький Стефан 1.00
Вирський Василь 1.00
Юзів Михайло 1.00
Білецький Іван 1.00
Миник Марія 1.00
Щевчук Теодор 1.00

ВІДДІЛ 22.

Товариство Богдана Хмельницького в Бруклин, Н. И.

Жертва з каси відділу $25.00
Жертви від членів 25.00
Разом $50.00

Баглай Михайло $1.00
Бардак Григорій 1.00
Гумен Михайло 1.00
Гринишин Микола 1.00
Кравчук Іван 1.00
Лозінський Павло 1.00
Мисик Михайло 1.00
Павчак Юліян 1.00
Пясецький Владислав 1.00
Возьний Іван 1.00
Заверуха Михайло 1.50
Косців Лев 1.00
Малицький Петро 1.00
Сторожук Микола 2.00
Свидзінський Петро 1.50
Слободян Павло 1.50
Чіп Тома 1.50
Карплюк Теодор 1.50
Борбуляк Григорій 1.00
Бень Микола 1.00
Костів Василь 1.00

ВІДДІЛ 23.

Товариство Запорожська Січ в Дерби, Конн.

Жиртва з каси відділу $50.00
Жертви від членів 12.25
Разом $62.25

Шуран Василь $1.00
Бинковський Іван 1.00
Захаревич Теодор 2.00
Томцьо Анна 50
Жук Іван 1.00
Возняк Іван 1.00
Білинський Микола 2.00
Прискович Василь 2.00
Махняк Іван 1.00
Мартишко Ілько 25
Кашуба Михайло 50

ВІДДІЛ 26.

Товариство Ім. Тараса Шевченка, в Тамс, В. Ва.

Жертва з каси відділу $44.00
Жертви від членів 26.00
Разом $70.00

Борис Іван $1.00
Борис Петро 1.00
Дембський Мартин 1.00
Дрогомирецький Василь 1.00
Фільо Михайло 1.00
Качо Андрій, ст. 1.00
Качо Андрій 1.00
Коцаба Михайло 1.00
Коцяба Зофія 1.00
Магун Григорій 1.00
Маковський Мих. 1.00
Магун Микита 1.00
Парколаб Іван 1.00
Парколаб Марія 1.00
Пелех Іван 1.00
Пелех Стефан 1.00
Петрина Йосиф 1.00
Піпа Михайло 1.00
Піпа Василь 1.00
Шкребенко Микола 1.00
Бусько Василь 5.00
Парколоб Юрій 1.00

ВІДДІЛ 31.

Братство св. Кирила і Методія в Ст. Клер, Па.

Жертва з каси відділу $—
Жертви від членів 43.50
Разом $43.50

Болюх Іван $1.00
Вебен Андрій 50
Брелик Гриць 1.00
Чачо Григорій 1.00
Чачо Ева 1.00
Дзюбан Іван 1.00
Дзюбан Анастазія 1.00
Феценко Кирей 1.00
Головач Лешко 1.00
Гелер Йосиф 1.00
Якимов Анна 25
Ястшомб Станислав 1.00
Кулька Микола 1.00
Куштала Параска 1.00
Кош Катерина 1.00
Копча Іван 1.00
Коцюба Іван 1.00
Куштало Іван 1.00
Копча Анна 1.00
Лабук Іван 1.00
Мищишин Константин 25
Міщан Семен 1.00
Огарек Іван 1.00
Огарек Олена 1.00
Палик Іван 25
Плакса Іван 1.00
Резник Параскевія 1.00
Старинка Антін 25
Скиртон Казимир 1.00
Стах Теодор 1.00
Томко Анна 50
Томко Михайло 50
Вовчак Григорій 75
Велота Николай 1.00
Велита Анна 1.00
Вайда Теодор 1.00
Васькевич Антін 1.00
Вовчак Ефрозина 50
Вовчак Марія 75
Вовчак Юлія 75
Вовчок Микола 75
Зельвак Кароль 1.00
Брелик Френк 1.00
Болкович Марія 25
Бобеляк Петро 1.00
Ястшомб Анна 1.00
Кош Ілько 1.00
Мищишин Іван 1.00
Лабук Марія 1.00
Олеяш Ілько 1.00
Кусьман Бартко 25

ВІДДІЛ 34.

Братство св. Івана Хрестителя в Лорейн, Огайо.

Жертва з каси відділу $—
Жертви від членів 42.00
Разом $42.00

Бобровський Теодор $1.00
Чмирид Анастазія 1.00
Чмирид Іван 1.00
Фурдик Василь 3.00
Фурдик Анна 2.00
Фурдик Марія 1.00
Фрилик Катерина 1.00
Фрилик Микола 1.00
Гіль Іван 1.00
Іванега Василь 1.00
Яців Петро 1.00
Колачко Дмитро 1.00
Котик Антін 1.00
Лозінський Василь 1.00
Олексин Іван 1.00
Рой Никола 1.00
Салак Іван 1.00
Вавринець Гриць 1.00
Віняш Іван 1.00
Безпалюк Микола 1.00
Салак Анна 1.00
Камінський Іван 1.00
Боднарчук Петро 1.00
Бобровська Розалія 1.00
Долик Захарій 1.00
Борковська Теодора 1.00
Фурдин Бенедикт 1.00
Гарматюк Яків 1.00
Гедзин Николай 1.00
Гіль Домініка 1.00
Яців Олена 1.00
Курач Микола 1.00
Скротський М. Богдан 1.00
Тузинський Теодор 1.00
Школьницька Тац. 1.00
Задорожний Іван 1.00
Бігун Ілько 1.00
Іванега Анна 1.00

ВІДДІЛ 40.

Братство св. Петра і Павла в Ірі, Па.

Жертва з каси відділу $20.00
Жертви від членів 20.00
Разом $40.00

Юрцан Василь $1.00
Пеленський Іван 2.00
Томс Василь 1.00
Томс Марія 1.00
Воложанський Яків 3.00
Бегера Григорій 1.00
Гаврилів Никола 2.00
Гаврилів Ева 1.00
Гаврилів Владек 1.00
Вітковський Йосиф 1.00
Гаврилів Катерина 1.00
Вітковська Анастазія 1.00
Думанський Яків 1.00
Паробій Іван 1.00
Подольський Віктор 1.00
Свідерський Николай 1.00

ВІДДІЛ 43.

Братство св. Василія Великого в Сімпсон, Па.

Жертва з каси відділу $ 5.00
Жертви від членів 16.00
Разом $21.00

Городиський Василь $2.50
Гичка Олена 1.00
Городиська Анна 2.50
Гурчик Михайло 1.00
Єдинак Митро 1.00
Лагода Василь 1.00
Лагода Параскевія 1.00
Романовський Іван 1.00
Романовська Марія 1.00
Боляк Михайло 1.00
Єдинак Анна 1.00
Бранчик Олекса 1.00
Лаба Василь 1.00

ВІДДІЛ 44.

Тов. Укр. Січові Стрільці в Нортгемптон, Па.

Жертва з каси відділу $—
Жертви від членів 25.50
Разом $25.50

Антонюк Гавриїл $1.00
Барна Григорій 1.00
Барна Михайло 1.00
Бугай Анна 1.00
Чепеляк Юстина 1.00
Хомка Йосиф 1.00
Дворняк Анна 1.00
Демчик Іван 1.00
Губрик Микола 1.00
Гулька Марія 1.00
Йосик Андрій 1.00
Леньчук Павло 1.00
Мазур Антін 1.00
Назар Іван 1.00
Постич Вінцент 50
Потіха Олекса 1.00
Порохняк Юрій 1.00
Стефанчик Марія 1.00
Саюк Василь 1.00
Третяк Гнат 1.00
Вітушинський Самійло 1.00
Задубера Настя 1.00
Кудрик Стефан 1.00
о. Каськів А. Володимир 1.00
о. Кушнір Лев 1.00
Лесчак Стефан 1.00

(Дальше буде).

ПЧОЛИ І МУРАВЛІ.

(За Я. Гушкою).

Колись давно в пустім дуплі
Трудящі пчоли оселились,
Під тим дуплом розтаборились
І завидущі муравлі.

Жили спочатку в добрій згоді,
Робили пчоли з усіх сил. —
Не шкодували ніг і крил —
На луках, в лісі, на городі.

Пожитку повне вже дупло!
Мурашки заздро слідкували,
Лихі думки в собі плекали,
Нарешті зважились на зло:

Як пчоли кинули хатину,
То розбишаки-муравлі
Загризли варту у дуплі
Й підгризли зі споду вощину.

Та не пройшов дарма злий чин:
Полився мід і затопив
Всю комашню і муравлів, —
Нема ратунку — всім загин!...

Судія (до злодія): — Ти повинен встидатися, що ти так часто в „корті".

Злодій: — Та я цілком не є частійше від вас, пане „сендзьо".

Дієта.

Лікар: Я бачу, що вашому чоловікові нині гірше. Чи він придержується тої строгої дієти, яку я приписав йому?

Жінка: Ні, пане доктор. Він сказав, що не хоче вмерти з голоду на те, щоби жити кілька літ довше.

Підчас побуту Чічеріна в Марсилії окружив його цілий рій жебраків. Передовсім один переслідував Чічеріна аж до готелю; самособою не знав, з ким має до діла. Колиж таки не дістав милостині, крикнув сердито: „То ганьба, що такі капіталістичні ґалапаси відвідують ще Францію! Та вже не довго! Вибухне революція і тоді спрячемо таких як ви панів, буржуїв! Цілком як у Росії!"

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Нар. Союза